

SAMANTEKT ÚR ÚTTEKTARSKÝRSLU

Ísland

Ísland er landfræðilega einangrað land með fáum íbúum og fjármagnsmarkaði sem hefur ekki margbreytileg tengsl við önnur ríki enn sem komið er. Landið virðist ekki vera fórnarlamb þeirra sem stunda peningabætti og hefur peningabætti ekki verið stórt vandamál þar fram til þessa. Eiturlyfjasmygl ásamt ýmsum fjármunabrotum virðast nú, eins og reyndar árið 1994, vera frumorsakir þess ólöglega ágóða sem til verður á Íslandi. Fjársvik og fjármunabrot, einkum brot sem tengjast smygli og skattsvikum, hafa tvöfaldast frá því að síðasta úttekt fór fram, og þessi brot eru einnig algengustu afbrotin á Íslandi í dag. Smygl á tóbaki og sterku áfengi er mjög algengt, þó svo að innflutningur bifreiða með fölsuðum reikningum hafi einnig verið algeng tegund afbrota, og telja verður að mest allar smygtilraunir tengist skipulagðri glæpastarfsemi (á Íslandi). Almennt séð telja þó stjórnvöld ekki að þessi fjármunaafbrot séu grundvöllur að miklu þvætti á fjármunum. Eiturlyfjasmygl og afbrot því tengd hafa þó aukist og þrátt fyrir að íslensk stjórnvöld hafi einungis vitneskju um tiltölulega fá peningabættismál þá tengjast þau yfirleitt alltaf smygli á eiturlyfjum. Þá hafa þau tekið eftir því að flest allar tilkynningar um grunsamleg viðskipti varða kaup á erlendum gjaldeyri og flutningi á seðlum og mynt yfir landamærin.

Íslensk stefnumörkun á sviði aðgerða gegn peningabætti hefur miðað að því að tryggja að íslensk löggjöf sé í fullu samræmi við tilmælin 40 sem FATF-ríkin hafa samþykkt, og jafnframt að stuðla að því að vekja athygli allra fjármálastofnana, sem og annarra sem sýsla með fjármuni, með hvaða hætti mætti misnota slíka aðila til peningabættis. Einnig hefur verið lögð áhersla á að tryggja fullnægjandi fjármagn (og starfslið) til þess að taka til rannsóknar tilkynningar um grunsamleg viðskipti og rannsókn peningabættisbrota. Frá því að fyrri úttektin fór fram eru mikilvægustu breytingarnar þær að árið 1997 voru Vínarsamningurinn og Strassburgarsamningurinn staðfestir og ákvæðum almennra hegningarlaga breytt þannig að peningabættisbrot tekur nú til allra brota samkvæmt þeim lögum, þ.m.t. meiriháttar skattsvikabrota. Árið 1998 samþykkti ríkisstjórnin einnig að leggja fram frumvarp á Alþingi, sem m.a. mun víkka út gildissvið laga um aðgerðir gegn peningabætti svo að þau taki jafnt til stofnana (fyrirtækja) og einstaklinga, sem veita almenningi þjónustu sem fellur undir einn, eða fleiri þeirra liða sem taldir eru upp í tilmælunum 40, svo og til starfsemi happdrætta (hlutaveltna).

Íslensk stjórnvöld hafa því breytt innlendri löggjöf sinni í mjög mikilvægum atriðum og nú skiptir því miklu máli að aukin áhersla verði lögð á að framkvæmd hennar verði skilvirk. Penningabættisbrotið tekur nú til margvíslegra frumbrota en með nokkurri fínstillingu væri unnt að gera það enn virkara (áhrifaríkara). Þess vegna ætti að skoða hvort ekki sé æskilegt að víkka út "actus reus" í peningabættisbrotinu svo og heimildir dómstóla til þess að dæma viðurlög (refsingar) við brotinu. Ekki er lögð mikil áhersla á upptöku eigna og því er árangur á því sviði í algeru lágmarki. Íslensk stjórnvöld ættu að endurskoða lagaákvæði sem fjalla um eignaupptöku, bráðabrigðaúrræði og tengd úrræði vegna rannsóknar máls, og gera breytingar á lögum þar sem það á við svo og að gera breytingar á uppbyggingu löggæslu ef þess þarf með. Að því er varðar gagnkvæma aðstoð við rannsókn mála þá virðast lagaheimildir til slíks samstarfs að vera víðtækar án þess þó að mikil reynsla hafi fengist á því sviði fram til þessa.

Embætti ríkislögreglustjóra (efnahagsbrotadeild) mun framvegis gegna mikilvægu hlutverki í aðgerðum gegn peningaþvætti. Jafnframt því að þar séu rannsökuð efnahagsbrot þá er þar tekið við tilkynningum um grunsamleg viðskipti og rannsókn þeirra. Hingað til hefur árangur af starfinu ekki verið mikill þó að efnahagsbrotadeildinni hafi tekist með takmörkuðu fjármagni og starfsliði að sinna verkefnum sínum þá þarf að auka þær fjárveitingar ef henni á að takast að setja á fót sjálfstæða skrifstofu vegna tilkynninga um grunsamleg viðskipti. Það myndi gera henni kleift að geta haft aukið frumkvæði og beitt sér í auknum mæli gagnvart ýmsum markhópum, tekið aukinn þátt í alþjóðlegu samstarfi, haldið námskeið fyrir starfsfólk í fjármálaþjónustu og einnig lögreglumenn, svo og aukið samskipti sín við fjármálastofnanir vegna þeirra tilkynninga sem gerðar hafa verið og kynnt þeim árangur af starfi þeirra á þessu sviði. Leggja ætti áherslu á að samræma meira og auka samvinnuna við tollyfirvöld á þeim sviðum sem það á við.

Þó svo að núgildandi lög um aðgerðir gegn peningaþvætti hafi takmarkað gildissvið eins og getið var um hér að framan, þá mun frumvarpið víkka umtalsvert gildissvið þeirra þannig að þau taki til ýmskonar starfsemi, þ.m.t. skiptistöðva (bureaux de change), fjármunaflutningaþjónustufyrirtækja svo og frjálsra starfsstétta s.s. lögmanna og endurskoðenda þegar fjármálaumsýsla er liður í veittri þjónustu þeirra. Fagna ber því að gildissvið laganna sé fært út með þessum hætti þó svo að eftir eigi að koma á fót fullnægjandi eftirliti með ákvæðunum. Lagaákvæði sem fjalla um könnun á (persónu)skilríkjum viðskiptamanna, skráningu og geymslu á afritum þeirra, tilkynningar á grunsamlegum viðskiptum, innra eftirliti og almennu eftirliti, eru í öllum veigamiklum atriðum í samræmi við tilmæli FATF, en skylda fjármálastofnana til þess að skoða og tilkynna um óvenjuleg eða flókin viðskipti er æskileg viðbót við hina almennu kröfu (tilmælanna). Þrátt fyrir þetta þá veldur það áhyggjum að fjöldi tilkynninga um grunsamleg viðskipti hefur verið afar lágur og þær hafa dreifst með mjög mismunandi hætti. Auk þess er nauðsynlegt að fleiri skref verði stigin til þess að tryggja útgáfu ítarlegra og samræmdra leiðbeiningarreglna fyrir allar fjármálastofnanir.

Almenn niðurstaða er að aðgerðir á Íslandi gegn peningaþvætti eru byggðar á traustum grunni og standast allar mikilvægustu kröfur sem FATF tilmælin setja aðildarríkjunum. Ríkisstjórnin hefur brugðist mjög jákvætt við mörgum þeirra tillagna um úrbætur sem gerðar voru í fyrri úttektinni, og það, ásamt því frumvarpi sem lagt var fram 1998 mun styrkja mjög hið íslenska kerfi. Nokkur frekari fínþússning á löggjöfinni kann að vera nauðsynleg, en á ýmsum sviðum þarf að koma til meiri praktísk reynsla og fleiri tilkynningar um grunsamleg viðskipti, svo og þvættismál, áður en unnt er að meta skilvirkni hins íslenska kerfis (um aðgerðir gegn peningaþvætti) á fullnægjandi hátt.

June 98

I. COVERAGE OF NON-BANK FINANCIAL INSTITUTIONS AND NON FINANCIAL INSTITUTIONS

B. Recommendation 9

Question 1: Have your appropriate national authorities considered applying Recommendations 10 to 21 and 23 to the conduct of financial activities as a commercial undertaking by businesses or professions which are not financial institutions, where such conduct is allowed or not prohibited?

Question 2: If no, please indicate if and when you will consider measures to implement this Recommendation, their timing, and describe any difficulties or problems you have had in fully implementing the Recommendation.

Question 3: Is the conduct by lawyers, notaries or accountants of any of the financial activities set out in the Annex to Recommendation 9 allowed or not prohibited? If yes, please specify which activities are allowed or not prohibited, and whether the above-mentioned Recommendations apply to the conduct of any such financial activities?

Country	Consider application of Reccs 10-21 & 23 to the conduct of financial activities by NFI.	Conduct by lawyers, notaries or accountants of any of the financial activities set out in the Annex to Recommendation 9 allowed or not prohibited. If yes, please specify which activities are allowed or not prohibited, and whether the above-mentioned Recommendations apply.			
		Lawyers	Notaries	Accountants	Activities allowed or not prohibited
Australia	Yes (1)	Y	Y	Y	
Austria	Yes	Y	N	Y	See footnote
Belgium(*)	Yes	Y	Y	N	Can't accept funds from client except as payment for services. Must make declaration that not connected to ML
Canada	Yes	N	N	N	
Denmark	Yes	Y	na	Y	Lawyers: activities 6-10, accountants: activ. 8-10. Reccs do n/a
Finland	Yes	N	na	N	
France	Yes (3)	N	N	N	
Germany	Yes	N	Y		Require licence from FBSO if carry out activity
Greece	na (4)	N	N		
Hong Kong	No (5)	Y	Y		All financial activity
Iceland	Yes (6)	Y	na		Activities 7,9, 10 <i>Reccs do n/a</i>
Ireland	Yes	Y	na	Y	
Italy	Yes	N	N		Financial activities only allowed for certain entities
Japan	Yes	N	N		
Luxembourg	Yes	N	N	N	
Netherlands	Yes	N	N		Cannot provide financial service without licence
Neths. Antilles	Yes	Y	Y		Lawyers: activities 3, 6, 9, 10; notaries: activity 10. Reccs apply.
Aruba	Yes	N	N		

Country	Consider application of Reccs 10-21 & 23 to the conduct of financial activities by NFI.	Conduct by lawyers, notaries or accountants of any of the financial activities set out in the Annex to Recommendation 9 allowed or not prohibited. If yes, please specify which activities are allowed or not prohibited, and whether the above-mentioned Recommendations apply.			
		Lawyers	Notaries	Accountants	Activities allowed or not prohibited
New Zealand	Yes	Y	Y	Y	All financial activity. FTR Act applies
Norway	na (4)	N	N		
Portugal	na (4)	N	N		
Singapore	Yes	N	N		
Spain	Yes				
Sweden	Yes	N	N		
Switzerland	Yes	Y	Y		Lawyers and Notaries can carry on such financial activities but are then subject to the above-mentioned Recommendations
Turkey	Yes (4)	N	N		
U.K.	Yes	Y	na	Y	Perform activities 1, 8-11. Reccs 10-21 apply
U.S.A.	Yes	Y	Y		All financial activity

Footnotes:

- (1) Australia - The scope of the legislation (Financial Transaction Reports Act 1988) includes gambling houses or casinos, bookmakers. The accountancy profession has included anti-money laundering provisions within its code of conduct. Solicitors are required to report significant cash transactions to AUSTRAC.
- (*) Austria - lawyer or accountant can keep client portfolios if done only occasionally. Lawyers are required by a binding guideline of their self-regulating organisation (which in case of non-respect is subject to disciplinary sanctions) to operate via a trust account of a financial institution, creating an obligation for customer identification. With regard to accountants, the respective self-regulating organisation recommends operating via the trust account of a financial institution.
- (*) Belgium - Plan of law against organised crime . Hope to extend to real estate agents, cash carriers, notaries, huissier, accountants and casinos by mid 1998.
- (2) Canada - Lawyers will be brought within the scope of the legislation. Any person whose main professional activity is non financial, undertaking a significant money changing activity is subject to the legal status of money changer and must obtain a licence.
- (3) France- Financial activities only authorised as ancillary activities.
- (4) Greece, Norway, Portugal & Turkey - Financial activities by NFI not allowed and can only be performed by financial institutions.
- (5) HK - These institutions have to be registered under the Money Lenders Ordinance.
- (6) Iceland - Consideration for an extension of lawyers.

Jan '98

I. COVERAGE OF NON-BANK FINANCIAL INSTITUTIONS AND NON FINANCIAL INSTITUTIONS

B. Recommendation 9

- Question 1: Have your appropriate national authorities considered applying Recommendations 10 to 21 and 23 to the conduct of financial activities as a commercial undertaking by businesses or professions which are not financial institutions, where such conduct is allowed or not prohibited?
- Question 2: If no, please indicate if and when you will consider measures to implement this Recommendation, their timing, and describe any difficulties or problems you have had in fully implementing the Recommendation.
- Question 3. Is the conduct by lawyers, notaries or accountants of any of the financial activities set out in the Annex to Recommendation 9 allowed or not prohibited? If yes, please specify which activities are allowed or not prohibited, and whether the above-mentioned Recommendations apply to the conduct of any such financial activities?

Country	Consider application of Reccs 10-21 & 23 to the conduct of financial activities by NFI.	Conduct by lawyers, notaries or accountants of any of the financial activities set out in the Annex to Recommendation 9 allowed or not prohibited. If yes, please specify which activities are allowed or not prohibited, and whether the above-mentioned Recommendations apply.			
		Lawyers	Notaries	Accountants	Activities allowed or not prohibited
Australia	Yes (1)	Y	Y	Y	
Austria	Yes	Y	N	Y	See footnote
Belgium(*)	Yes	Y	Y	N	Can't accept funds from client except as payment for services. Must make declaration that not connected to ML
Canada	Yes	N	N	N	
Denmark	Yes	Y	na	Y	Lawyers: activities 6-10, accountants: activ. 8-10. Reccs do n/a
Finland	Yes	N	na	N	
France	Yes (3)	N	N	N	
Germany	Yes	N	Y		Require licence from FBSO if carry out activity
Greece	na (4)	N	N		
Hong Kong	No (5)	Y	Y		All financial activity
Iceland	Yes (6)	Y	na		Activities 7,9, 10 <i>Recs do n/a</i>
Ireland	Yes	Y	na	Y	
Italy	Yes	N	N		Financial activities only allowed for certain entities
Japan	Yes	N	N		
Luxembourg	Yes	N	N	N	
Netherlands	Yes	N	N		Cannot provide financial service without licence
Neths. Antilles	Yes	Y	Y		Lawyers: activities 3, 6, 9, 10; notaries: activity 10. Reccs apply.
Aruba	Yes	N	N		

Country	Consider application of Reccs 10-21 & 23 to the conduct of financial activities by NFI.	Conduct by lawyers, notaries or accountants of any of the financial activities set out in the Annex to Recommendation 9 allowed or not prohibited. If yes, please specify which activities are allowed or not prohibited, and whether the above-mentioned Recommendations apply.			
		Lawyers	Notaries	Accountants	Activities allowed or not prohibited
New Zealand	Yes	Y	Y	Y	All financial activity. FTR Act applies
Norway	na (4)	N	N		
Portugal	na (4)	N	N		
Singapore	Yes	N	N		
Spain	Yes				
Sweden	Yes	N	N		
Switzerland	Yes	Y	Y		Lawyers and Notaries can carry on such financial activities but are then subject to the above-mentioned Recommendations
Turkey	Yes (4)	N	N		
U.K.	Yes	Y	na	Y	Perform activities 1, 8-11. Reccs 10-21 apply
U.S.A.	Yes	Y	Y		All financial activity

Footnotes:

- (1) Australia - The scope of the legislation (Financial Transaction Reports Act 1988) includes gambling houses or casinos, bookmakers. The accountancy profession has included anti-money laundering provisions within its code of conduct. Solicitors are required to report significant cash transactions to AUSTRAC.
- (*) Austria - lawyer or accountant can keep client portfolios if done only occasionally. Lawyers are required by a binding guideline of their self-regulating organisation (which in case of non-respect is subject to disciplinary sanctions) to operate via a trust account of a financial institution, creating an obligation for customer identification. With regard to accountants, the respective self-regulating organisation recommends operating via the trust account of a financial institution.
- (*) Belgium - Plan of law against organised crime . Hope to extend to real estate agents, cash carriers, notaries, huissier, accountants and casinos by mid 1998.
- (2) Canada - Lawyers will be brought within the scope of the legislation. Any person whose main professional activity is non financial, undertaking a significant money changing activity is subject to the legal status of money changer and must obtain a licence.
- (3) France- Financial activities only authorised as ancillary activities.
- (4) Greece, Norway, Portugal & Turkey - Financial activities by NFI not allowed and can only be performed by financial institutions.
- (5) HK - These institutions have to be registered under the Money Lenders Ordinance.
- (6) Iceland - Consideration for an extension of lawyers.

Peningaþvætti

**40 tilmæli
FATF-ríkjanna um aðgerðir
gegn peningaþvætti**

Efnisyfirlit

Inngangur	1
Tilmælin fjörutíu	2
A. Almenn umgerð tilmælanna	2
B. Hlutverk landsréttar í baráttu gegn peningabætti	2
Refsiréttarlegt umfang peningabættisbrotsins	2
Bráðabirgðaráðstafanir og upptaka eigna	2
C. Hlutverk fjármálastofnana við baráttu gegn peningabætti.....	3
Deili á viðskiptamönnum og reglur um skráahald.....	3
Aukin árvekni fjármálastofnana.....	4
Aðgerðir til að mæta þeim vanda sem skortur á ráðstöfunum gegn peningabætti í einstökum löndum veldur	5
Aðrar aðgerðir til að koma í veg fyrir peningabætti	5
Framkvæmd tilmæla þessara, og hlutverk stjórnsýslustofnana og annarra stjórnvalda.....	6
D. Efling alþjóðlegrar samvinnu	6
Samstarf stjórnvalda	6
Skipti á almennum upplýsingum	6
Skipti á upplýsingum um grunsamleg viðskipti	7
Önnur form samvinnu.....	7
Grundvöllur og aðferðir við samvinnu varðandi eignaupptöku, gagnkvæma aðstoð og framsal.....	7
Helstu áhersluatriði gagnkvæmrar aðstoðar varðandi álitæfni tengd peningabætti.....	7
Viðauki við tilmæli nr. 2: Skrá um fjármálastarfemi atvinnufyrirtækja og starfsgreina sem ekki teljast til fjármálastofnana.....	8
Túlkunarathugasemdir	9
Tilmæli nr. 4	9
Tilmæli nr. 8	9
Tilmæli nr. 8 og 9 (skiptistöðvar).....	9
Inngangur	9
Skilgreining skiptistöðva	9
Nauðsynlegar gagnráðstafanir varðandi skiptistöðvar	9
Tilmæli nr. 11 og 15-18	11
Tilmæli nr. 11	11
Tilmæli nr. 14	11
Tilmæli nr. 22	11
Tilmæli nr. 26	12
Tilmæli nr. 29	12
Tilmæli nr. 33	12
Tilmæli nr. 36	12
Tilmæli nr. 38	13
Frestun á handtöku og haldlagningu.....	13

Inngangur

Framkvæmdahópur um aðgerðir gegn peningabætti (*Financial Action Task Force on Money Laundering*, FATF), er milliríkjahópur sem starfar að því að móta og koma á framfæri stefnu um baráttu gegn peningabætti – meðhöndlun ávinnings af afbrotum til að dylja ólöglegan uppruna hans. Markmið stefnunnar er að hindra að slíkan ávinning megi nýta til frekari afbrotastarfsemi og að hann hafi áhrif á lögmæta efnahagsstarfsemi.

Innan FATF eru nú 26 lönd¹ og tvenn fjölþjóðasamtök². Meðal aðila eru þau lönd í Evrópu, Norður-Ameríku og Asíu þar sem helstu fjármálamiðstöðvar eru. Stofnunin er þverfagleg – sem er nauðsynlegt í baráttu gegn peningabætti – og sameinar hæfileika sérfræðinga á sviði laga, fjármála og löggæslu til stefnumótunar.

Nauðsyn þess að taka tillit til allra hliða baráttunnar gegn peningabætti kemur fram í umfangi hinna fjörutíu tilmæla FATF – þeim ráðstöfunum sem framkvæmdahópurinn hefur samþykkt og sem öll aðildarlönd eru hvött til að koma í framkvæmd. Tilmælin voru upphaflega samin á árinu 1990. Á árinu 1996 voru hin fjörutíu tilmæli endurskoðuð þannig að þau tækju tillit til þeirrar reynslu sem aflast hafði á undangengnum sex árum og þeirra breytinga sem orðið höfðu á sviði þessa vandamáls.³

Með hinum fjörutíu tilmælum er sett fram grundvallartilhögun um aðgerðir gegn peningabætti og er þeim ætlað almennt gildi. Þau taka til réttarkerfis og löggæslu, fjármálaskipulags og fjármálastjórnar, og alþjóðlegrar samvinnu.

Viðurkennt var frá upphafi stofnunar FATF að réttarkerfi og fjármálakerfi er mismunandi eftir löndum, og því geta þau ekki öll gripið til nákvæmlega sömu ráðstafana. Tilmælin setja því fram meginreglur um aðgerðir, handa einstökum löndum að koma í framkvæmd í samræmi við sínar sérstöku aðstæður og stjórnskipun, og veita þeim fremur nokkurt svigrúm en að mæla fyrir um öll smáatriði. Ráðstafanirnar eru hvorki sérlega flóknar né erfiðar, sé pólitískur vilji fyrir hendi til aðgerða. Þær stefna heldur ekki í hættu rétti til stunda lögmæt viðskipti eða ógna efnahagslegri þróun.

FATF-löndin eru þess greinilega búin að sæta fjölhliða eftirliti og athugunum af hálfu jafninga sinna. Fylgst er með framkvæmd aðildarríkja á hinum fjörutíu tilmælum með tvennum hætti, þ.e. árlegri sjálfsskoðun og hinu nákvæmara sameiginlega mati, sem felur í

¹ Þegar fjallað er um “lönd” í skjali þessu ber að líta svo á að eins sé átt við landsvæði eða réttarsvæði. Hin 26 FATF-lönd og ríkisstjórnir eru: Ástralía, Austurríki, Belgía, Kanada, Danmörk, Finnland, Frakkland, Þýskaland, Grikkland, Hong Kong, Ísland, Írland, Ítalía, Japan, Lúxemborg, Holland, Nýja Sjáland, Noregur, Portúgal, Singapúr, Spánn, Svíþjóð, Sviss, Tyrkland, Bretland og Bandaríkin.

² Hin tvennu fjölþjóðasamtök eru Framkvæmdanefnd Evrópubandalagsins og Samstarfsráð Persaflóasvæðisins.

³ Frá 1990 til 1995 útbjó FATF einnig ýmsar “túlkunarathugasemdir” sem ætlað er að skýra framkvæmd einstakra tilmæla. Nokkrar þeirra hafa verið uppfærðar við endurskoðun til að endurspeglu breytingar á tilmælunum.

sér að athuganir eru gerðar heima fyrir í hverju landi. Þessu til viðbótar gerir FATF athuganir á aðgerðum ýmissa landa til að hrinda í einstökum tilmælum í framkvæmd.

Þessar aðgerðir eru ómissandi til að koma á fót raunhæfri og virkri skipan gegn peningaþvætti.

TILMÆLIN FJÖRUTÍU

A. ALMENN UMGERÐ TILMÆLANNA

1. Hverju landi ber að gera þegar ráðstafanir til að fullgilda og framkvæma til hlítar samning Sameinuðu þjóðanna gegn ólöglegri verslun með fíkniefni og skynvilluefni efni (Vínarsamninginn).
2. Haga ber löggjöf um þagnarskyldu fjármálastofnana þannig að þau torveldi ekki framkvæmd tilmæla þessara.
3. Í árangrursríkri áætlun um fullnustu reglna gegn peningaþvætti ber að gera ráð fyrir aukinni fjöhlíða samvinnu og gagnkvæmri dómsmálaaðstoð í rannsóknum á peningaþvætti og sókn slíkra mála, ásamt framsali þegar unnt er.

B. HLOTVERK LANDSRÉTTAR Í BARÁTTU GEGN PENINGAÞVÆTTI

Refsiréttarlegt umfang peningaþvættisbrotsins

4. Hverju landi ber að gera þær ráðstafanir sem nauðsynlegar eru, þar með talið með lagasetningu, til að unnt sé að lýsa peningaþvætti, eins og það er skilgreint í Vínarsamningnum, refsiverða háttsemi. Hverju landi ber að flokka peningaþvætti í tengslum við fíkniefnabrot til alvarlegra afbrota. Gert er ráð fyrir að hvert land ákveði hvaða alvarleg afbrot séu tilgreind sem frumbrot peningaþvættis.
5. Eins og mælt er fyrir í Vínarsamningnum ber að láta peningaþvættisafbrotið ná að minnsta kosti til vitneskju um peningaþvætti, einnig með tilliti til þess að vitneskju megi afla með ályktunum frá hlutlögum, fyrirliggjandi staðreyndum.
6. Þar sem unnt er ber að leggja refsiaþbyrgð á atvinnufyrirtæki sjálf, en ekki einungis á starfsmenn þeirra.

Bráðabirgðaráðstafanir og upptaka eigna

7. Hinum einstöku löndum ber að gera ráðstafanir áþekkar þeim sem tilgreindar eru í Vínarsamningnum eins og nauðsyn krefur, þar á meðal með lagasetningu, til að gera viðeigandi yfirvöldum sínum kleift að framkvæma upptöku á eignum sem þvætti hefur verið beitt gagnvart, ávinningi af peningaþvættisbrotum og tækjum sem notuð

hafa verið eða ætluð eru til peningaþvættisbrota, eða eignir samsvarandi þeim að verðmæti, án þess þó að skerða réttindi þriðja aðila í góðri trú.

Meðal slíkra ráðstafana ber að hafa heimildir til að 1) greina, rekja og meta upptækar eignir, 2) framkvæma bráðabirgðaráðstafanir, svo sem kyrrsetningu og hald, til að koma í veg fyrir viðskipti með slíkar eignir, afsal þeirra og ráðstöfun, og 3) framkvæma alla viðeigandi rannsókn.

Til viðbótar eignaupptöku og refsiviðurlögum ber hverju landi einnig að taka til athugunar féviti og einkaréttarleg viðurlög, og/eða málssókn að meðtalinni málssókn að einkarétti, til ógildingar á samningum sem gerðir hafa verið milli aðila sem vissu eða máttu vita að með samningunum hafi möguleikar ríkisvaldsins til að heimta fjárkröfur, til dæmis með eignaupptöku eða innheimtu sekta og fjárhagslegra viðurlaga, verið skertir.

C. HLOTVERK FJÁRMÁLASTOFNANA VIÐ BARÁTTU GEGN PENINGAÞVÆTTI

8. Ekki ber að telja að tilmæli nr. 10 til 29 taki einungis til banka, heldur einnig til fjármálastofnana sem ekki eru bankar. Ríkisvaldinu ber að sjá til þess að jafnvel þær fjármálastofnanir sem ekki eru háðar formlegri eftirlitstilhögun í öllum löndum, til dæmis greiðslujöfnunarstöðvar, séu háðar sömu lögum eða reglum gegn peningaþvætti og gilda um allar aðrar fjármálastofnanir, og að þeim lögum eða reglum sé framfylgt.
9. Viðeigandi yfirvöldum hvers ríkis ber að huga að beitingu tilmæla nr. 10 - 21 og 23 gagnvart fjármálastarfsemi sem rekin er á viðskiptagrundvelli af atvinnufyrirtækjum og einstökum starfsstéttum og ekki telst til starfsemi fjármálastofnana, þar sem slíkur rekstur er heimill eða er ekki bannaður. Til fjármálastarfsemi telst meðal annars sú starfsemi sem tilgreind er í meðfylgjandi viðauka. Hverju landi er látið eftir að ákveða hvort skilgreina beri sérstakar aðstæður þar sem ekki er þörf á að beita ráðstöfunum gegn peningaþvætti, til dæmis þar sem tilfallandi fjármálastarfsemi fer fram, eða þar sem slík starfsemi er rekin á takmörkuðum grundvelli.

Deili á viðskiptamönnum og reglur um skráahald

10. Fjármálastofnunum ber ekki að hafa nafnlausu reikninga eða reikninga á nöfnum sem augljóslega eru tilbúin, heldur ber að krefjast þess af þeim (með lögum, reglugerðum, samkomulagi milli eftirlits- og fjármálastofnana eða með reglum um eigin starfsemi sem fjármálastofnanir setja sér) að viðskiptamenn þeirra sanni deili á sér með opinberu skirteini eða öðru tryggu skjali og að deili á þeim séu skráð, annað hvort með tilfallandi eða venjubundnum hætti þegar viðskiptasambandi er komið á eða þegar viðskipti fara fram (einkum þegar reikningar eru opnaðir eða sparisjóðsbækur stofnaðar, viðskipti eiga sér stað fyrir hönd annarra, bankahólf eru leigð eða háar fjárhæðir skipta um hendur).
Til að uppfylla kröfur um að lögpersónur sanni deili á sér ber fjármálastofnunum þegar þörf krefur að gera ráðstafanir:

- (i) til að ganga úr skugga um lagalega tilvist og lagalegt form lögpersónunnar með því að fá í hendur, annað hvort úr opinberri skrá eða frá viðkomandi eða hvoru tveggja, sönnun fyrir félagsstofnun að meðtöldum upplýsingum um nafn, lagalegt form, heimilisfang, stjórnarmenn og reglur um hver geti skuldbundið lögpersónuna,
 - (ii) til að ganga úr skugga um að maður sem kemur fram fyrir hönd lögpersónunnar hafi heimild til þess og að fá sönnun því hver hann er.
11. Fjármálastofnunum ber að gera eðlilegar ráðstafanir til að fá upplýsingar um raunveruleg deili á fólki sem reikningur er opnaður fyrir eða viðskipti eiga sér stað fyrir, ef einhver vafi leikur á því hvort viðkomandi viðskiptamenn séu að koma fram fyrir eigin hönd, til dæmis ef um er að ræða staðbundna lögaðila (svo sem stofnanir, félög, sjálfseignaraðila, sjóði o.þ.h. sem ekki reka neina viðskiptalega starfsemi eða framleiðslustarfsemi eða atvinnu í öðru formi í því landi þar sem þau hafa vernarþing).
12. Fjármálastofnunum ber að geyma öll nauðsynleg gögn um viðskipti, bæði innlend og erlend, í að minnsta kosti fimm ár, svo að þær geti án tafar sinnt beiðnum um upplýsingar frá viðeigandi yfirvöldum. Gögnin verða að nægja til að gera grein fyrir einstökum viðskiptum (þar með talið fjárhæðum og gjaldmiðlum, ef við á), til að renna stoðum undir saksókn vegna afbrots ef nauðsyn krefur.
- Fjármálastofnunum ber að geyma gögn um deili á viðskiptamönnum sínum (til dæmis afrit eða gögn um opinber persónuskirteini, svo sem vegabréf, nafnskirteini, ökuskirteini og áþekk skjöl), færsluskrár og bréfavíðskipti í að minnsta kosti fimm ár eftir að reikningi er lokað.
- Gögn þessi ber að hafa tiltæk viðeigandi innlendum yfirvöldum í tengslum við saksókn eða rannsókn sem þeim kann að tengjast.
13. Hverju landi ber að gefa sérstakan gaum að möguleikum á peningaþvætti sem ný eða upprennandi tækni, er kann að auðvelda nafnleynd, getur falið í sér, og gera ef þörf krefur ráðstafanir til að koma í veg fyrir að hana megi nýta við peningaþvætti.

Aukin árvekni fjármálastofnana

14. Fjármálastofnunum ber að veita sérstaka athygli öllum flóknum og óvenjulegum viðskiptum og viðskiptum með háar fjárhæðir, svo og óvenjulegum viðskiptamynstrum, þar sem ekki er fyrir hendi greinilegur fjárhagslegur eða sýnilegur lögmætur tilgangur. Athuga ber grundvöll og tilgang slíkra viðskipta eins og kostur er, setja niðurstöður fram skriflega og hafa þær tiltækar eftirlitsaðilum, endurskoðendum og löggæslustofnunum.
15. Ef fjármálastofnanir grunar að fé eigi uppruna sinn í brotastarfsemi ber að krefjast þess af þeim að þær tilkynni þegar í stað viðeigandi yfirvöldum um grun sinn.
16. Fjármálastofnanir, stjórnendur þeirra, yfirmenn og starfsmenn ber að vernda með lögum gegn refsíábyrgð og einkaréttarlegri ábyrgð vegna brots gegn öllum takmörkunum á afhendingu upplýsinga sem komið hefur verið á með samningi eða

reglu sem sett hefur verið með lögum, reglugerðum eða stjórnvaldsákvörðunum, ef þessir aðilar tilkynna grunsemdir sínar viðeigandi yfirvöldum í góðri trú, jafnvel þótt þeir hafi ekki haft nákvæma vitneskju um hvaða brotastarfsemi lá að baki, og án tillits til þess hvort um ólöglega háttsemi var í raun að ræða.

17. Fjármálastofnumum, stjórnendum þeirra, yfirmönnum og starfsmönnum ber ekki að vara viðskiptamenn sína við þegar upplýsingar sem viðskiptamennina varða eru kynntar viðeigandi yfirvöldum, og þar sem við á ber að banna þeim að gera það.
18. Fjármálastofnunum sem tilkynna grunsemdir sínar ber að fylgja leiðbeiningum sem viðeigandi yfirvöld gefa þeim.
19. Fjármálastofnunum ber að koma sér upp starfsáætlunum gegn peningabætti. Í slíkum áætlunum ber að minnsta kosti að gera ráð fyrir:
 - (i) mótun innri stefnu, starfshátta og eftirlits, þar á meðal að tilgeindir séu starfsmenn í stjórnunarstöðum er fylgist með því að reglum sé fylgt, og að fullnægjandi könnun fari fram til að tryggja að háar kröfur séu gerðar er starfsmenn eru ráðnir,
 - (ii) stöðugri starfsmannabjálfun,
 - (iii) endurskoðunartilhögun sem prófar það kerfi sem komið er á.

Aðgerðir til að mæta þeim vanda sem skortur á ráðstöfunum gegn peningabætti í einstökum löndum veldur

20. Fjármálastofnunum ber að tryggja að ofangreindar meginreglur gildi einnig um erlend útibú og dótturfélög í meirihlutaeign þeirra erlendis, einkum í löndum sem ekki fylgja tilmælum þessum eða gera það á ófullnægjandi hátt, að því marki sem viðeigandi lög og reglur heimila á viðkomandi stað. Ef framkvæmdin er útilokuð vegna viðeigandi laga og reglna á viðkomandi stað ber fjármálastofnunum að skýra viðeigandi yfirvöldum í landi móðurstofnunarinnar frá því, að þeim sé ekki unnt að framkvæma tilmæli þessi.
21. Fjármálastofnunum ber að veita sérstaka athygli viðskiptasamböndum og viðskiptum við aðila, þar á meðal félög og fjármálastofnanir, frá löndum sem ekki fylgja tilmælum þessum eða fylgja þeim á ófullnægjandi hátt. Hvarvetna þar sem ekki er fyrir hendi greinilegur fjárhagslegur eða sýnilegur lögmætur tilgangur með viðskiptum þessum ber að athuga grundvöll og tilgang þeirra eins og kostur er, setja niðurstöður fram skriflega og hafa þær tiltækar eftirlitsaðilum, endurskoðendum og löggæslustofnunum.

Aðrar aðgerðir til að koma í veg fyrir peningabætti

22. Löndum ber að taka til athugunar beitingu tiltækra ráðstafana til að veita athygli eða fylgjast með flutningi reiðufjár og handhafabréfa yfir landamæri, með ströngum öryggisreglum til að tryggja réttmæta notkun á upplýsingum og án þess að hamla á neinn hátt frjálsum fjármagnsflutningi.
23. Löndum ber að taka til athugunar hversu framkvæmanlegt og gagnlegt sé að koma á kerfi þar sem bönkum og öðrum fjármálastofnunum og milligönguaðilum er gert að tilkynna um öll innlend viðskipti og milliríkjavíðskipti með fjárhæðir yfir tilteknum

mörkum til landsmiðstöðvar er hefur yfir tölvugagnagrunni að ráða sem tiltækur er viðeigandi yfirvöldum til afnota í peningaþvættismálum, með ströngum öryggisreglum til að tryggja réttmæta notkun á upplýsingum.

24. Löndum ber enn fremur að hvetja almennt til mótunar nútímalegra og öruggra aðferða til fjármálastjórnunar, þar á meðal aukinnar notkunar tékka og greiðslukorta, beinnar innlagnar á launaávísunum og bókhaldsskráningar verðbréfa, til að hvetja til þess að slíkt komi í stað beins tilflutnings á reiðufé.
25. Löndum ber að veita athygli misnotkunarmöguleikum til peningaþvættis sem felast í eignalausum og óvirkum hlutafélögum, og íhuga hvort frekari ráðstafana sé þörf til að koma í veg fyrir ólöglega nýtingu þeirra.

Framkvæmd tilmæla þessara, og hlutverk stjórnáslustofnana og annarra stjórnvalda

26. Yfirvöldum sem hafa eftirlit með bönkum og öðrum fjármálastofnunum eða milligönguaðilum, eða öðrum viðkomandi yfirvöldum, ber að tryggja að stofnanir undir eftirliti þeirra hafi fullnægjandi viðbúnað til varnar gegn peningaþvætti. Þeim yfirvöldum ber að hafa samvinnu við aðrar innlendar dómsmála- og löggæslustofnanir við rannsóknir á peningaþvættismálum og saksókn vegna þeirra, og láta í té aðstoð sérfræðinga sinna, ótilkvödd eða samkvæmt beiðni.
27. Tilnefna ber viðeigandi yfirvöld sem tryggja skulu framkvæmd allra tilmæla þessara með stjórnvaldaeftirliti og reglusetningu meðal starfsstétta er með reiðufé fara, samkvæmt skilgreiningu hvers lands á því atriði.
28. Viðkomandi yfirvöldum ber að taka upp leiðbeiningarreglur sem orðið geta fjármálastofnunum til hjálpar við að koma auga á grunsamleg hegðunarmynstur meðal viðskiptamanna sinna. Ljóst er að slíkar leiðbeiningarreglur verður að móta smám saman, og að þær verða aldrei tæmandi. Enn fremur er ljóst að slíkar leiðbeiningarreglur hljóta aðallega að gegna hlutverki fræðsluefnis fyrir starfsfólk fjármálastofnana.
29. Viðkomandi yfirvöldum sem setja fjármálastofnunum reglur eða hafa eftirlit með þeim ber að gera nauðsynlegar ráðstafanir á sviði laga og reglugerða til að varast yfirráð eða öflun afbrotamanna eða sambandsmanna þeirra á fjármálastofnunum að verulegum hluta.

D. EFLING ALÞJÓÐLEGRAR SAMVINNU

Samstarf stjórnvalda

Skipti á almennum upplýsingum

30. Handhöfum ríkisvalds ber að taka til athugunar að skrá, að minnsta kosti sem heildarsummu, reiðufjárstreymi milli landa í hvaða gjaldmiðli sem er, svo unnt sé að áætla reiðufjárstreymi og endurstreymi reiðufjár frá hinum ýmsu aðilum erlendis og bera það saman við upplýsingar frá seðlabönkum. Slíkar upplýsingar ber að hafa til

reiðu handa Alþjóða gjaldeyrissjóðnum og Bank of International Settlements til að greiða fyrir alþjóðlegum athugunum.

31. Fela ber viðeigandi alþjóðlegum stofnunum, svo sem Interpol eða Tollasamvinnuráðinu, að safna saman og dreifa upplýsingum til viðeigandi yfirvalda um nýjustu þróun peningaþvættis og aðferða við það. Hið sama geta seðlabankar og stofnanir sem setja bönkum reglur gert á samskiptaneti sínu. Yfirvöld einstakra landa á hinum ýmsu sviðum gætu þá í samvinnu við fagfélög dreift slíkum upplýsingum til fjármálastofnana í einstökum löndum.

Skipti á upplýsingum um grunsamleg viðskipti

32. Hverju landi ber að leitast við að bæta alþjóðleg skipti á upplýsingum milli viðeigandi yfirvalda sem veittar eru ótilkvæmt eða samkvæmt beiðni og varða grunsamleg viðskipti og aðila eða félög sem tengjast þeim. Gera verður strangar öryggisráðstafanir til að tryggja að þau upplýsingaskipti samræmist landsbundnum og alþjóðlegum reglum um vernd einkalífs og gagnavernd.

Önnur form samvinnu

Grundvöllur og aðferðir við samvinnu varðandi eignaupptöku, gegnkvæma aðstoð og framsal

33. Löndum ber að leitast við að tryggja, á tvíhliða eða fjölhliða grundvelli, að mismunandi kröfur um vitneskju samkvæmt landsbundnum skilgreiningum, þ.e. mismunandi kröfur varðandi hinn alþjóðlega þátt brots, hafi ekki áhrif á getu eða vilja landa til að veita hverju öðru gagnkvæma dómsmálaaðstoð.
34. Alþjóðlega samvinnu ber að styðja með kerfi tvíhliða og fjölhliða samninga og tilhögun sem bygist á réttaratriðum sem lönd eiga almennt sameiginleg, með það að markmiði að sjá fyrir raunhæfum ráðstöfunum er hafa áhrif á gagnkvæma samvinnu af sem flestu tagi.

Helstu áhersluatriði gagnkvæmrar aðstoðar varðandi álitæfni tengd peningaþvætti.

36. Hvetja ber til samvinnu um rannsóknir milli viðeigandi yfirvalda hinna ýmsu landa. Ein gild og gagnleg rannsóknaraðferð að þessu leyti er afhending undir eftirliti er tengist eignum sem vitað er eða grunur leikur á að séu ávinningur af afbrotum. Lönd eru hvött til stuðnings við þá aðferð hvarvetna þar sem unnt er.
37. Meðferðarreglur þurfa að vera fyrir hendi til gagnkvæmrar dómsmálaaðstoðar í sakamálum að því er varðar þvingunarráðstafanir, þar með talið framlagningu gagna af hálfu fjármálastofnana og annarra, leit á mönnum og í húsnæði, hald og öflun sönnunargagna til afnota í peningaþvættisrannsóknum, og til saksóknar og tengdra aðgerða á erlendri grund.
38. Heimildir þurfa að vera yrir hendi til skjótra viðbragða við beiðnum erlendis frá til að sérgreina, kyrrsetja, leggja hald á og gera upptækan ávinning af afbrotum eða önnur verðmæti sem samsvara honum, sem byggist á peningaþvætti eða afbrotastarfsemi sem

liggur því að baki. Einnig þarf að vera fyrir hendi tilhögun til að samræma málaferli til halds og eignaupptöku, þar sem skipting á uppteknum eignum kann að koma til.

40. Löndum ber að hafa til reiðu meðferðartilhögun til að framselja þar sem unnt er einstaklinga sem ákærðir eru fyrir peningabættisbrot eða brot tengd þeim. Hverju landi ber innan eigin réttarkerfis að viðurkenna peningabætti sem framsalsbrot. Löndin geta í samræmi við eigin réttarreglur tekið til athugunar að einfalda framsal með því að heimila milliliðalaus sendingu framsalsbeiðna milli viðeigandi ráðuneyta, framsal á einstaklingum á grundvelli handtökuúrskurða og dóma eingöngu, framsal á eigin ríkisborgrurum, og/eða að koma á einfaldari framsalsmeðferð varðandi einstaklinga sem samþykkja framsal og afsala sér rétti til formlegrar málsmeðferðar.

Viðauki við tilmæli nr. 2: Skrá um fjármálastarfsemi atvinnufyrirtækja og starfsgreina sem ekki teljast til fjármálastofnana:

1. Móttaka innlána og annarra endurgreiðanlegra fjármuna frá almenningi.
2. Útlánastarfsemi¹.
3. Eignarleiga.
4. Greiðslumiðlun.
5. Greiðsluþjónusta og greiðslustjórnun (t.d. kreditkort og debetkort, tékkaþjónusta, ferðatékkar og bankatryggð skuldaskjöl ...)
6. Ábyrgðir og lánatryggingar.
7. Viðskipti fyrir annarra hönd (afhendingarviðskipti, framvirk viðskipti, skuldaskipti, skiptiréttarviðskipti ...), með:
 - (a) peningamarkaðsskjöl (tékkar, víxla, skuldabréf, o.þ.h),
 - (b) gjaldeyri
 - (c) skiptiskjöl, vaxtabréf og vísitölubréf,
 - (d) viðskiptabréf,
 - (e) framvirk vöruviðskipti.
8. Þátttaka í verðbréfaútgáfu og veiting fjármálaþjónustu henni tengd.
9. Meðferð fjárfestinga fyrir einstaklinga og óafmarkaða hópa.

¹ Þar á meðal eru:

- neytendalán
- veðlán
- kröfukaup, með eða án ábyrgðar
- viðskiptalán (þar á meðal "forfailing").

10. Varðveisla og meðferð reiðufjár eða auðinnleysanlegra verðbréfa fyrir hönd viðskiptamanna.
11. Líftryggingar og önnur fjárfestingatengd tryggingastarfsemi.
12. Gjaldeyrisviðskipti.

TÚLKUNARATHUGASEMDIR

Tilmæli nr. 4

Löndum ber að taka til athugunar að gera peningaþvætti refsivert á grundvelli allra alvarlegra afbrota og/eða á grundvelli allra afbrota sem leitt geta til verulegs ávinnings.

Tilmæli nr. 8.

Tilmæli FATF ber að framkvæma sérstaklega gagnvart líftryggingum og öðrum fjárfestingum sem tryggingarfélög annast, en hins vegar gilda tilmæli nr. 29 um alla tryggingastarfsemi.

Tilmæli nr. 8 og 9 (skiptistöðvar)

Inngangur

Skiptistöðvar eru mikilvægur hlekkur í peningaþvættisferli, þar sem erfitt er að komast að raun um uppruna fjár þegar því hefur verið skipt. Flokkunarathuganir FATF benda til vaxandi nýtingar skiptistöðva í slíkri starfsemi. Það er því mikilvægt að gagnráðstafanir séu gerðar á þessu sviði. Í þessari túlkunarathugasemd er framkvæmd tilmæla FATF skýrð að því leyti sem að fjármálageiranum snýr og að því er skiptistöðvar varðar, og þar sem við á eru framkvæmdarvalkostir tilgreindir.

Skilgreining skiptistöðva

Í þessari túlkunarathugasemd er með skiptistöð átt við stofnun sem skiptir gjaldeyri fyrir endanlegan notanda þeirrar þjónustu (fyrir reiðufé eða tékka, eða með kreditkorti). Í tilmælum nr. 9 hefur þegar verið fjallað um gjaldeyrisviðskipti sem einungis fara fram aukreitis við aðalstarfssvið atvinnufyrirtækis. Þessi athugasemd tekur því ekki til slíkrar starfsemi.

Nauðsynlegar gagnráðstafanir varðandi skiptistöðvar

Sem gagnráðstöfun gegn því að skiptistöðvar séu nýttar til peningaþvættis ber viðeigandi yfirvöldum að gera ráðstafanir til að afla sér vitneskju um tilvist hvers þess einstaklings eða lögaðila sem annast gjaldeyrisviðskipti í atvinnuskyni.

Aðildarlöndum FATF ber að minnsta kosti að halda uppi kerfi sem veitir viðeigandi yfirvöldum (eftirlitsaðilum eða löggæslustofnunum) vitneskju um tilvist skiptistöðvar, eða tryggir að þeim sé tilkynnt um þær. Ein aðferð til að ná þessu fram er að skylda skiptistöðvar til að afhenda tilgreindu yfirvaldi einfalda yfirlýsingu með fullnægjandi upplýsingum um stöðina sjálfa og stjórnendur hennar. Yfirvaldið gæti síðan veitt kvittun fyrir henni eða þegjandi samþykki, og svo yrði litið á að skortur á mótmælum fæli í sér samþykki.

Aðildarlönd FATF geta einnig tekið til athugunar formlega leyfistilhögun. Þeir sem vilja stofna skiptistöð myndu þá verða að leggja umsókn fyrir tilgreint yfirvald sem heimild hefði til að veita leyfi í hverju einstöku tilviki. Í umsókn yrðu að koma fram þær upplýsingar sem yfirvöld krefðust, en þar yrði að minnsta kosti að tilgreina einstök atriði varðandi umsækjanda og stjórnendur hans. Leyfi yrði síðan veitt ef skiptistöðin fullnægir tilgreindum skilyrðum varðandi stjórnendur hennar og hluthafa, þar á meðal hæfi- og hæfnikröfum.

Annar valkostur sem athuga mætti er sá að blanda saman yfirlýsingartilhögun og leyfisveitingu. Skiptistöðvar yrðu að tilkynna tilgreindu yfirvaldi um tilvist sína, en yrðu ekki að fá leyfi áður en þær gætu hafið starfsemi. Yfirvaldið gæti þá athugað hæfi og hæfni stjórnendanna eftir að stöðin hefði tekið til starfa, og bannað stöðinni að halda áfram starfsemi sinni ef það á við.

Þar sem þess er krafist af skiptistöðvum að þær leggi fram yfirlýsingu um starfsemi eða skráningarumsókn mætti veita hinu tilgreinda yfirvaldi (sem gæti verið annað hvort opinber stofnun eða fagleg eftirlitsstofnun einkaaðila) heimild til opinberrar útgáfu á lista yfir skráðar skiptistöðvar. Að minnsta kosti ber því að halda við slíkum (tölvuunnum) lista. Einnig ber að veita heilmildir til aðgerða gagnvart skiptistöðvum sem reka starfsemi án þess að hafa lagt fram starfsyfirlýsingu eða hafa ekki verið skráðar.

Eins og gert er ráð fyrir í tilmælum FATF nr. 8 og 9 ber að gera skiptistöðvar háðar sömu reglum gegn peningabætti og gilda um aðrar fjármálastofnanir. Tilmæli FATF um fjármál ber því einnig að framkvæma gagnvart þeim. Í því sambandi eru einkum mikilvæg þau tilmæli sem fjalla um að menn sanni á sér deili og að tilkynnt sé um grunsamleg viðskipti, og um árvekni og gagnafærslu.

Til að tryggja að kröfur um ráðstafanir gegn peningabætti séu framkvæmdar af hálfu skiptistöðva ber að koma á og halda við tilhögun til að fylgjast með hvort eftir þeim sé farið. Þar sem yfirvaldi er falið að skrá skiptistöðvar eða stofnun tekur við starfsyfirlýsingum þeirra, getur sá aðili sinnt þessu verkefni. En einnig geta önnur tilgreind yfirvöld haft þetta eftirlitshlutverk með höndum (annað hvort beint eða fyrir milligöngu þriðju aðila, svo sem endurskoðunarskrifstofa). Gera yrði þá viðeigandi ráðstafanir gagnvart skiptistöðvum sem ekki fylgdu kröfum um ráðstafanir gegn peningabætti.

Sem atvinnugrein hefur starfsemi skiptistöðva tilhneigingu til að vera óskipulögð og án landsstofnana sem tekið geta að sér að vera boðskiptaleið milli þeirra og yfirvalda, eins og gildir um banka. Það er því mikilvægt að aðildarlönd FATF tryggi að skiptistöðvum sé kunnugt um þær kröfur um varnir gegn peningabætti sem til þeirra eru gerðar, og að þær framsendi upplýsingar, svo sem leiðbeiningarreglur um grunsamleg viðskipti, til meðlima starfsstéttarinnar. Að þessu leyti væri gagnlegt að hvetja til uppbyggingar fagfélaga.

Tilmæli nr. 11 og 15 – 18

Hvarvetna þar sem nauðsynlegt er að vita sönn deili á viðskiptamanni og tryggja að einstaklingar notfæri sér ekki lögpersónur til að starfrækja reikninga sem í raun eru nafnlausir ber fjármálastofnunum, ef þessar upplýsingar er ekki að finna með öðrum hætti í opinberum skráum eða á annan áreiðanlegan hátt, að æskja upplýsinga – og halda við upplýsingum - frá viðskiptamönnum um helstu eigendur og þá sem njóta góðs af viðskiptunum. Hafi viðskiptamaðurinn ekki slíkar upplýsingar ber fjármálastofnun að æskja upplýsinga frá honum um hver það er, sem raunverulega fer með yfirráð.

Ef fullnægjandi upplýsingar eru ekki fáanlegar ber fjármálastofnunum að veita viðskiptasamböndum viðskiptamannsins og viðskiptum við hann sérstaka athygli.

Hafi fjármálastofnun, með tilliti til upplýsinga sem viðskiptamaður hefur látið í té og upplýsinga annars staðar frá, ástæðu til að ætla að reikningur viðskiptamannsins sé notaður til peningaþvættis, verður hún að fylgja viðeigandi löggjöf, reglugerðum, tilskipunum eða samningum um tilkynningu grunsamlegra viðskipta og niðurfellingu viðskipta við slíka aðila.

Tilmæli nr. 11

Banka eða annarri fjármálastofnun ber að vita við hvern hún skiptir, jafnvel þótt lögmaður komi fram fyrir hönd viðskiptamanns, til að koma auga á og hindra grunsamleg viðskipti, svo og að gera henni kleift að sinna sem fyrst beiðnum þar til bærra yfirvalda um upplýsingar eða kyrrsetningu. Í samræmi við þetta gildia tilmæli nr. 11 einnig þegar lögmaður er milliliður við öflun fjármálaþjónustu.

Tilmæli nr. 14

(a) Hvað túlkun á þessum tilmælum varðar er ekki einungis krafist sérstakrar athygli varðandi viðskipti milli fjármálastofnunar og viðskiptamanna þeirra, heldur einnig varðandi viðskipti og/eða sendingar, sérstaklega á gjaldeyri og jafngildum skjölum milli fjármálastofnana innbyrðis, eða jafnvel viðskipta innan fjármálahópa. Þar sem orðalag tilmæla nr. 14 gefur til kynna að þau gildi um “öll” viðskipti ber að skilja það þannig að það taki til slíkra viðskipta milli banka innbyrðis.

(b) Orðið “viðskipti” ber að skilja þannig að það eigi við um trygginguna sjálfa, iðgjaldagreiðslur og bætur.

Tilmæli nr. 22

(a) Til að auðvelda að tekið sé eftir viðskiptum með reiðufé og fylgst með þeim, án þess að hindra á nokkurn hátt frjálst flæði fjármagns, ber aðildarríkjum að taka til athugunar hvort ækilegt sé að gera allan tilflutning yfir landamæri sem fer yfir ákveðin mörk háðan kröfum um að hann sé sannreyndur, að fylgst með honum af stjórnvöldum, að yfirlýsingar séu veittar um hann og að hann sé skrásettur.

(b) Ef land kemst að raun um óvenjulegan flutning milli landa á gjaldeyri, verðbréfum, eðalmálmum, gimsteinum o. s. frv., ber því að taka til athugunar að tilkynna hann, eftir því sem við á, tollayfirvöldum eða öðrum viðeigandi yfirvöldum þess lands sem sendingin kom

frá og lands ákvörðunarstaðarins, og veita atbeina sinn í því skyni að komast að raun um upptök, ákvörðunarstað og tilgang sendingarinnar og til að gripið sé til viðeigandi aðgerða.

Tilmæli nr. 26

Hvað þessa kröfu snertir ber að hafa í huga að til að komast beint á snoðir um peningþvætti væri gagnlegt að viðkomandi yfirvöld hafi viðeigandi tölfræðilegar upplýsingar til reiðu fyrir rannsóknaryfirvöld, einkum ef í þeim upplýsingum er að finna sérstakar vísbendingar um peningþvætti. Ef tölfræðilegar upplýsingar viðkomandi yfirvalda sýna til dæmis að ójafnvægi ríki milli þróunar fjármálaþjónustu á ákveðnu svæði í tilteknu landi og þróunar efnahagsmála á því svæði, kann það ójafnvægi að benda til þess að peningþvætti fari þar fram. Annað dæmi gæti verið fólgið í greinilegum breytingum á fjárstreymi innanlands án sýnilegrar efnahagslegrar ástæðu. Þó er rétt að sýna varfærni í greiningu slíkra tölfræðilegra gagna, og einkum er ekki nauðsynlega fyrir að fara beinni samsvörun milli fjárstreymis og efnahagslegrar starfsemi (til dæmis fjárstreymis í alþjóðlegri fjármálamiðstöð þar sem mikill hluti þeirrar þjónustu sem veitt er á sviði fjárfestingarstjórnunar fer fram í þágu erlendra viðskiptamanna, eða fjárstreymis á stórum millibankamarkaði sem ekki tengist efnahagslegri starfsemi á staðnum).

Tilmæli nr. 29

Ekki ber að skilja tilmæli nr. 29 þannig að þess sé krafist að sett sé á kerfi til reglulegrar endurskoðunar á leyfisveitingum fyrir ráðandi eignaraðild að fjármálastofnunum einungis í því skyni að vinna gegn peningþvætti, heldur er verið að leggja áherslu á að frá sjónarmiði FATF er æskilegt að athuga hæfi og hæfni ráðandi eignaraðila að fjármálastofnunum (einkum að bönkum og þeim sem ekki teljast til banka). Þar af leiðir að þar sem hæfi- og hæfnikröfur eru gerðar til hluthafa ber að vekja athygli eftirlitsaðila á þýðingu þeirra fyrir baráttu gegn peningþvætti.

Tilmæli nr. 33

Löndum ber, með fyrirvara um meginreglur landslaga, að leitast við að tryggja að mismunandi skilgreiningar þeirra á peningþvættisbrotum – til dæmis mismunandi viðmiðanir varðandi alþjóðlegan þátt slíkra brota, mismunur hvað snertir frumbrot, mismunur hvað snertir ákæru um peningþvætti gegn þeim sem framið hefur brotið sem liggur þvættinu að baki – hafi ekki áhrif á getu eða vilja landa til að veita hvort öðru gagnkvæma dómsmálaaðstoð.

Tilmæli nr. 36

Afhending undir eftirliti á fé sem vitað er eða grunur leikur á um að sé ávinningur af afbroti er gild og gagnleg löggæsluaðferð til öflunar upplýsinga og sönnunargagna, sérstaklega í alþjóðlegri peningþvættisstarfsemi. Í sumum löndum kann einnig að falla undir afhendingu undir eftirliti að fylgst sé með fjármagni. Þessi aðferð getur verið til mikils gagns við einstakar sakamálarannsóknir og getur einnig komið að gagni við að afla almennari vitneskju um peningþvættisstarfsemi. Hvetja ber eindregið til þess að slíkum aðferðum sé beitt. Því ber að gera viðeigandi ráðstafanir til þess að í rettarkerfinu sé ekki fyrir að fara hindrunum gegn því að nota megi þessar aðferðir með fyrirvara um að lagaskilyrði séu uppfyllt, þar á meðal heimild dómara fyrir að þeim megi beita. FATF fagnar því að

Tollasamvinnuráðið og Interpol hafa ákveðið að hvetja aðildarlönd sín til að gera allar viðeigandi ráðstafanir til að stuðla að beitingu þessara aðferða, og styður þá viðleitni.

Tilmæli nr. 38

- (a) Hverju landi ber að taka til athugunar að stofna hjá sér, þar sem unnt er, eignaupptökusjóð, sem upptækar eignir renna til eða hluti þeirra, og sem nota skal í þágu löggæslu, heilsugæslu, menntunar eða annarra viðeigandi þarfa.
- (b) Hverju landi ber að taka til athugunar, þar sem unnt er, nauðsynlegar ráðstafanir til að gera því kleift að skipta milli sín og annarra landa upptækum eignum, einkum þegar upptaka á beint eða óbeint rætur að rekja til samræmdra löggæsluaðgerða.

Frestun á handtöku og haldlagningu

Löndum ber að taka til athugunar ráðstafanir, þar á meðal á sviði löggjafar, til að gera viðeigandi yfirvöldum þeirra sem annast rannsókn peningabættismála kleift að fresta eða framkvæma ekki handtöku grunaðra manna og/eða haldlagningu fjár, í því skyni að finna hvaða einstaklingar tengjast slíkri starfsemi eða til öflunar sönnunargagna. Án slíkra ráðstafana er ekki unnt að beita aðferðum á borð við afhendingu undir eftirliti eða leynilegum aðgerðum.